

ЗАРГЪС СУНЪГЪЛГЪИГ БҮРДӘМДЖТӘГЪАР КЕХМН

Декабрин 15-д Әрәсән Фелерацд олн-әмтнә заргъс—заргъчнр боли олн-әмтнә заседательмуд сунъгългъи болхмн. Заргъс гурвн джилин болзгар сунъгългъдхмн.

Олн-әмтнә заргъс сунъгългъи обществени болн государственни ик чинртә тбр. Мана Советск государствд социалистическ заргъин зокаднъ кучәлг нилчәс терунә политическ чинринь йилгърджәнә.

КПСС-н XX-ч дургин шииврмудиг мана партин Централын Комитет арднъ ордж кучәлгәд, социалистическ закаг цааранднъ батрулхд, Советск Союзин граждан улс эдлджәх збвинь хархд ик оньган тәвджәнә. Советск заргъ мана орн-нутгт социализмин кучсн алдр динлвриг харад, советск закаг цуг государственни учрежденъс, организацс, уулд цергләчнр боли граждан улс кучәлхиг теткнә.

Империалистическ разведкин илгәдг, социалистическ государственни бшәтрриг—Тбрскидән урвач, шпион, диверсант улсиг советск заргъ хәярлт угагъар засглна.

Советск стройин ул болгч әрун боли әвдршго, социалистическ эдл-ахуг харх—советск заргъин чинртә нег даәлгъврнъ.

★
Н. КУЛЕШОВА,
Танъгъчин заргъчин дарук.
★

СССР-н Конституцар, союзн боли автономн республиксин Конституцсар куч-көлсчнрт өггдсн збвиг хархин төләд советск заргъ мбнъкинд батар зогсна.

Коммунизмин шунмгъа тосхачнр—советск граждан улсин әмиднъ, әрүл-мендлнъ боли эврәннъ эдл-ахуднъ харшлт күргхәр седдг улсиг закана заавр кучәлгәд, советск заргъ кучтә кевәр засглна.

Советск заргъин керг-уулнъ зуг уголовн заргъ келгъяр, хулха-була, азд-әлә йовдл гаргългънла ноолдлгъар тбгсхш. Социалистическ закаг батлгъяр, кун болгън зака кундлгъ дасхлгъяр заргъ ик көдлмш кучәнә. Әннъ гражданск керг-уул заргъд хәләлгъяр кегднә.

Бийиннъ тосхлгъарн боли уулдврәнн олн-әмтнә заргъ йоста демократическ заргъ болджана. Заргъ олн-әмтнәс сунъгългъднә, олн-әмтнә сәягъинь хәәнә. Эврәннъ көдлмшин тооцагъан сунъгъачнрт өгнә, советск обществин сәягъинь татгч заканас гардвр авч көдлнә.

Декабрин 15-д болх олн-әмтнә заргъс сунъгългъна политическ боли обществени ик чинринь тоолад, эн сунъгъврриг тосдж бурдәмджтә, кинән кевәр белдвр кехд оньган тусхахмн.

Советск заргъин өбдән ик даалгъврнъ сунъгъачнр улсин 1954 джилд болсн сунъгъвррт өгсн заквриг кучәлгън бәәсмн.

Тер сунъгъвр болсн хөбтк цагин әргид олн-әмтнә заргъс збвәр ик көдлмш кучәсинь темдгддж болхмн. Хулха-була, азд-әлә боли нань чигн буру йовдл гаргългън мана орн-нутгт багърв. Әнүнд олн-әмтнә заргъсин нилчн үзгднә.

Мана Халымг танъгъчин олн-әмтнә заргъчнр дундас олн-әмтнә йоста элч болдж көдлж йовх заргъч гидж ур Фесенко Мария Федоровнаг заалж болхмн. Ур Фесенко Запалн района олн-әмтнә заргъч болдж көдлджәнә, куч-көлсчнрин депутатрин танъгъчин Советин депутатд сунъгъдв. Эн райондан ур Фесенко 17 джилд көдлджәнә. Әнүнә кесн заргъар нег чигн шиивврнъ сольгдсн уга. Сунъгъачнрин өмн тооцагъан кедж әнд лекц, доклад умшдж оньган тәвкә. 1958 джилд эн юридическ институт заочн тбгсәлжәнә.

Йшкульск района олн-әмтнә заргъч ур А. Х. Багдыков, Приютненск района заргъч ур Г. Д. Семенов боли нань чигн заргъчнр бас сәәнәр көдлджә-цхәнә. Болв сулар көдлджәх, көдлмштән әндү гаргъдг заргъчнр чигн бәәнә.

Ода олн-әмтнә заргъчнр көдлмшиннъ дигән кедж, сунъгъачнрин өмн тооцагъан өгч, көдлмштнъ бәәх дуту-дундг даруд уурулхин төлә чидлән ноблго көдлджәнә.

Декабрин 15-д Элст балгъснд боли танъгъчин цуг райодар олн-әмтнә заргъчс болдж 11 кун, олн-әмтнә заседательмуд болдж 825 кун сунъгългъдхмн. Сунъгъвррин збв эдлджәх 23-н нас күрсн, заргъла эс харгъсн советск гражданин кун болгъниг заргъчд, эс-гидж заседательд сунъгългъдхд орулдж болхмн.

Заргъин көдлмш сән кучвр-тә кевәр кегдхн калриг чикәр шүүдж авч, эдниг сургъддж-дасхлгънас йилгърхмн. Ода заргъчнрин боли заседательмудин кандидатир темдг-лгддж орулдж йовх цагт, эн тбрт ончта килмджән тәвхмн.

Олн-әмтнә заргъсин сунъгъвр-рт белдвр делгрүлдж, кех керг куч-көлсчнрин Советмүдин кучәлгч комитетс деер даалгъгдсмн. Олн-әмтнә заргъчнрин боли заседательмүдин кандидатсиг бичлгъ, сунъгъвррин пунктс болгънд уполномочени улс шиидлгъ, тер пунктсиг сунъгъвррин бюллетеньсәр тетклгъ боли нань чигн бурдәмджин көдлмш кех збвтә.

Куч-көлсчнрин депутатрин Советин кучәлгч комитетс белдврин көдлмшиг шунмгъагъар делгрүлх, әнүнд Советмүдин депутатир орлцулдж, бәәх дамшлт олзлдж, сунъгъвр болх гериг ясдж белдх, сунъгъачнрин списксиг чикәр болзгтнъ бичдж дуусх збвтә.

Олн-әмтнә заргъчнрин боли заседательмүдин кандидатсиг бичлгъ кеснә даруд, эдниг сунъгъхин төлә цәәлгъвр кех ик даалгъврта көдлмш гархъц. Эн төләд сунъгъачнр дунд политическ цәәлгъврин көдлмш бурдәлгънд оньг тусхахмн. Советск Конституцин, советск граждан улсин збвин боли даалгъврин, советск заргъин зокалин, советск йосна 40-н джилин әргид кучсн динлврин тускар лекцс, докладмуд делгү кехмн.

Олн-әмтнә заргъс сунъгългъиг бурдәмджтә боли динлвр-ртә кевәр кедж тбгсәлгън—партийн-советск органсин эн көдлмшт тәвдг оньг-килмджәс йилгърхмн.